

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1420201476
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1420201476.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a JUDr. Blanky Podmajerskej v právnej veci manžela: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. X/X, C., zastúpený advokátkou Mgr. Máriou Čechovou, Lipová 18/C, Viničné a manželky: D. E. F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. X/X, C., zastúpená Advokátskou kanceláriou Mišík, s.r.o., Bajkalská 21/A, Bratislava, o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k maloletým deťom: G. B., nar. XX.XX.XXXX a D. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, na odvolanie manželky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV, č.k. 25P/70/2020-222 zo dňa 29.07.2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku V. o styku p o t v r d z u j e.

II. V napadnutom výroku o výživnom na maloletú G. B., nar. XX.XX.XXXX a D. B., nar. XX.XX.XXXX a v závislom výroku o trovách konania z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 25P/70/2020-222 zo dňa 29.07.2022 vo výroku I. rozviedol manželstvo účastníkov F. B., H. I., nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX uzavreté dňa 18.09.2010 v Bratislave - Záhorskej Bystrici, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Bratislava - Záhorská Bystrica, vo zväzku X., ročník 2010, na strane 86, pod poradovým číslom 8. II. Maloleté deti G. B., nar. XX.XX.XXXX a D. B., nar. XX.XX.XXXX sa na čas po rozvode manželstva zveril do osobnej starostlivosti matky. III. Oboch rodičov oprávnil maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. IV. Otcovi uložil povinnosť prispievať na maloletú G. B., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 200 eur mesačne a na maloletú D. B., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 150 eur mesačne, k rukám matky maloletých detí, vždy do 15-teho dňa v mesiaci, počínajúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva. V. Otca oprávnil stretávať sa s maloletými deťmi každý týždeň v utorok a vo štvrtok v čase od 15.00 hod. do 18.30 hod. a v párnom kalendárnom týždni v čase od piatka od 15.30 hod. do pondelka do 8.00 hod. s výnimkou úpravy počas letných, zimných, Veľkonočných a jarných prázdnin. Počas Vianočných sviatkov oprávnil otca stretávať sa s maloletými deťmi každý nepárny kalendárny rok od 23.12. od 18.00 hod. do 30.12. do 18.00 hod. a každý párný kalendárny rok od 30.12. od 18.00 hod. do 07.01. nasledujúceho kalendárneho roka do 18.00 hod., počas jarných prázdnin každý párný kalendárny rok od nedele bezprostredne predchádzajúcej jarným prázdninám od 18.00 hod. do nedele, ktorá bezprostredne predchádza prvému školskému dňu po jarných prázdninách do 18.00 hod., počas Veľkonočných prázdnin, každý nepárny kalendárny rok od štvrtka, ktorý predchádza Veľkému piatku od 18.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18.00 hod., počas letných školských prázdnin každý rok od 16.07. od 10.00 hod. do 31.07. do 18.00 hod. a od 16.08. od 10.00 hod. do 31.08. do 18.00 hod. s tým, že preberanie a odovzdávanie maloletých detí bude prebiehať v školskom zariadení, ktoré aktuálne navštevujú a v čase neprítomnosti maloletých

detí v školskom zariadení bude preberanie a odovzdávanie prebiehať v mieste bydliska matky a matka je povinná maloleté deti na styk riadne pripraviť. VI. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 18, § 23 ods. 1, 2 veta prvá Zákona o rodine, § 100 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že podmienky pre rozvod manželstva sú splnené, pretože mal preukázané, že účastníci nevedú spoločnú domácnosť, ani jeden z manželov nemá záujem zotrvať v manželstve, ktoré je vážne a trvalo rozvrátené a v súčasnosti si neplní ani jednu zo svojich funkcií. Uzavrel, že tento stav nevytvára predpoklady pre zdravé rodinné prostredie a rozvod manželstva nebude v rozpore ani so záujmom maloletých detí. Príčinu rozvratu manželstva účastníkov ustálil v názorových nezhodách manželov, ako aj v nadviazaní mimomanželského vzťahu zo strany manžela. Maloleté deti na čas po rozvode manželstva zveril do osobnej starostlivosti matky a oboch rodičov oprávnil maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, prihliadajúc na zhodu rodičov v týchto otázkach. Pri určení výšky výživného na maloleté deti konštatoval, že otec pri svojom ostatne deklarovanom priemernom čistom príjme 800 eur (v návrhu zo dňa 4.5.2020 deklaroval priemerný čistý mesačný príjem 450 eur) uviedol, že je schopný platiť výživné vo výške maximálne 170 a 150 eur, a v záverečnom návrhu sa jeho právna zástupkyňa vyjadrila v tom zmysle, aby výživné nebolo určované, pretože matka neuviedla všetky svoje príjmy, ktorými disponuje a jej potenciál, že môže dosahovať príjmy 2.000 eur a viac mesačne. Matka, resp. jej právny zástupca ponechali rozhodnutie o výživnom na úvahe súdu, pričom do pozornosti dali tú skutočnosť, že otec aj napriek svojej 10 ročnej praxi v danom odbore zarába mzdu blízku minimálnej mzde, čo sa javí ako nedôveryhodné a vo vzťahu k možnostiam otca aj nedostatočné, vzhľadom na jeho potenciál dosahovať vyšší príjem. Uviedol, že pôvodne otcom deklarováný čistý mesačný príjem vo výške 450 eur nekorešponduje s lustráciou v Sociálnej poisťovni za mesiac máj 2022, kde je uvedený vymeriavací základ u jeho zamestnávateľa vo výške 977,78 eur. Považoval za zrejme, že deklarováný príjem vo výške 800 eur netto, je viac konvergujúci k jeho zistenému vymeriavaciemu základu. Mal za to, že potenciál otca s ohľadom na pracovné a zárobkové možnosti v bratislavskom kraji je vyšší. Prihliadol na to, že otec neuvádzal, že by mal nejaké zdravotné problémy, ktoré by mu bránili nájsť si iný druh práce, ako vykonáva v súčasnom období. Ani dlhodobá prax v oblasti zubnej techniky nemôže byť limitujúcim faktorom na to, aby si našiel zamestnanie s vyšším príjmom, aby tak mohol adekvátne uhrádzať potreby svojich dcér. Vzal do úvahy vyjadrenie matky, že po odchode zo spoločnej domácnosti v januári 2019 prispieval otec maloletým sumou 1.000 eur, koncom roka 2019 príspevok znížil na 950 eur a v januári 2020 na sumu 850 eur. Od mesiaca apríl 2020 neprispieva otec žiadnymi finančnými prostriedkami okrem platieb v mesiaci máj, kedy vykonal úhradu energií. Konštatoval, že otec uvádzal, že vždy platil a platí všetky náklady na dom v B. C., kde teraz žije matka s deťmi napriek tomu, že dom je v jeho výlučnom vlastníctve. K jeho výdavkom zaradil mesačne sumu 150 eur, ktorou prispieva svojej priateľke, s ktorou žije, a priemerné mesačné náklady na oblečenie obuv cca 50 až 70 eur. Po rozvode manželstva plánuje manžel presťahovanie do svojho domu a platby na energie bude do budúcnosti uhrádzať vo svoj prospech, pričom mu odpadne platba vo výške 150 eur, ktoré aktuálne mesačne prispieva priateľke. Matkou vyčíslené výdavky na maloleté vyhodnotil ako prekračujúce výšku jej deklarovaného príjmu, keď ozrejmla, že na úhradu nákladov na deti jej výrazne prispievajú rodičia. Poukázal na to, že takáto finančná výpomoc rodičov jedného z manželov nemôže byť na ujmu druhého manžela. Deti sa majú podieľať na životnej úrovni svojich rodičov, avšak takáto vyššia úroveň nemá byť smerodajná vtedy, ak je zvyšovaná finančnými benefitmi napríklad starých rodičov. Pri určení výživného zohľadnil hodnotu osobnej starostlivosti matky o maloletých, ich odôvodnené potreby, aj potrebu ich zvýšenej zdravotnej starostlivosti. Vo vzťahu ku školskému uviedol, že ide o nezanedbateľnú časť výdavkov na deti, ktorú dobrovoľne uhrádza ich stará matka a odrátaním tejto položky sa znižujú deklarované výdavky na deti. Po zohľadnení potenciálnych zárobkových možností otca, potenciálu matky (absolventka 2 vysokých škôl, súčasne v pozícii konateľky viacerých obchodných spoločností), ako aj rozsahu určeného styku dospel k záveru, že maloleté deti vo veku 11 a 8 rokov majú odôvodnené výdavky, spojené s ich zdravotným stavom, školskou dochádzkou, ktoré si vyžadujú určenie výživného vo výške 200 a 150 eur. Konštatoval, že otec avizoval ochotu prispievať na výživu maximálne sumou 170 a 150 eur na každé z detí. Po citlivom zvážení všetkých zistených okolností uzavrel, že určenie výživného na sumu 200 eur mesačne na G. (keď otec bol ochotný platiť sumu 170 eur) a vo výške 150 eur na D. nebude v prípade otca neprimerané ani neadekvátne a takéto výživné je náležité, keďže potreby detí aj v súvislosti so školskou dochádzkou a ich vývinom sa zvyšujú a na tieto okolnosti je potrebné brať zreteľ. Uviedol, že po prepočte výživného na jeden deň je jeho výška 6,50, resp. 4,80 eura, ktorá suma nie je pre otca likvidačná. K argumentom otca o nadsadených sumách za špeciálne šampóny,

sprchovacie gély, či výdavky na stravu a oblečenie detí uviedol, že aj napriek preukázaným zdravotným komplikáciám oboch maloletých nepovažoval za nevyhnutne potrebné nadsadzovať ich výdavky len preto, že to finančná situácia (zrejme s podporou starých rodičov matky) dovolí. Mal za to, že ak sú takéto pomôcky, či strava nevyhnutné a sú na lekárske predpis, súd ich nemá dôvod spochybňovať, avšak v konaní žiadna lekárska správa neosvedčila potrebu takýchto "nadštandardných" položiek, s výnimkou medicínsky dokladovaných výdavkov. Hoci matka deťom dopraje a finančne jej pomáhajú aj rodičia, takéto životná úroveň nezohľadňuje majetkové a zárobkové pomery rodičov. Pri úprave styku otca s maloletými deťmi vzal do úvahy dobrý doterajší vzťah detí k obom rodičom, ktorí aj keď mali počas manželstva rozdielny pohľad na ich výchovu a hodnotové nastavenie, robia aktuálne všetko preto, aby ich dcéry dostávali potrebnú lásku, pozornosť a porozumenie. Konštatoval, že medzi rodičmi nebol nezaznamenaný žiadny spor týkajúci sa stretávania sa otca s deťmi a v podstate judikoval už aj v súčasnosti existujúci formát ich styku. Otca oprávnili k styku s maloletými dvakrát do týždňa a v párnom kalendárnom týždni aj s možnosťou prespatia od piatku do pondelka. Zohľadnil, aby víkendové stretnutia mali k dispozícii s maloletými deťmi obidvaja rodičia, a aby bol zachovaný styk otca s maloletými aj v priebehu týždňa. Prihliadol na to, že deti potrebujú nielen materský, ale aj otcovsky vzor, ktorý môže byť takouto formou sanovaný aj napriek ukončeniu spolužitia ich rodičov. Úpravu počas sviatkov a prázdnin rozvrhol medzi oboch rodičov rovnomerne berúc do úvahy záujem maloletých a záujem rodičov o takýto režim styku. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 CMP. Manželke nepriznal náhradu trov konania, pretože nezistil žiadne okolnosti prípadu, pre ktoré by takéto rozhodnutie bolo spravodlivé. Nevyhovelo návrhu na vyslovenie predbežnej vykonateľnosti rozsudku v zmysle návrhu otca, ktorý odôvodnil obavu z obštrukcie, pretože obsah obštrukcie nebol nijako špecifikovaný a ani nebol osvedčený. Mal za to, že v zmysle § 233 CSP nie sú splnené ani zákonné podmienky na vyslovenie predbežnej vykonateľnosti rozsudku, keďže nebolo preukázané, že by hrozilo nebezpečenstvo ťažko nahraditeľnej ujmy, značnej škody, alebo inej ujmy.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch o výživnom, styku otca s maloletými deťmi a trovách konania podala odvolanie matka prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu navrhujúc, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Namietala, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie nevykonala navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že dospela na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mala za to, že určenie výživného na maloletú G. vo výške 200 eur mesačne a na D. vo výške 150 eur mesačne nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, keď súd prvej inštancie nevykonala navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Namietala, že súd neprihliadol na princíp potencionality príjmov, vzhľadom na otcom deklarovaný príjem vo výške 800 eur mesačne. Vychádzať z tejto výšky príjmu otca pri rozhodovaní o výživnom nepovažovala za správne, pretože rozhodujúci je príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať, teda nie príjem, ktorý dosahuje fakticky. Podľa jej názoru, súd neprihliadol na potenciál otca zabezpečiť si rádovo vyšší príjem, napriek skutočnosti, že v odôvodnení rozsudku uvádza, že potenciálne zárobkové možnosti otca zohľadnil. Súdom prvej inštancie konštatoval, že potenciál otca s ohľadom na pracovné a zárobkové možnosti v bratislavskom kraji je vyšší, avšak určené výživné nepovažovala za súladné s povinnosťou otca prispievať na výživu maloletých detí podľa svojich schopností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine). Poukázala na ustálenú rozhodovaciu súdnu prax, podľa ktorej pri uplatnení princípu potencionality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe, súd neprihliada len na skutočné faktické príjmy povinného, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré povinný mohol mať, vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce (Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20.02.2019 sp. zn. 3 Cdo 236/2018, rozhodnutia R 5/1969 a R 27/1970). Mala za to, že určené výživné nezodpovedá schopnostiam a možnostiam otca, vzhľadom na jeho dlhoročnú prax, dosiahnuté vzdelanie v odbore, produktívny vek, časové kapacity a zárobkové možnosti v bratislavskom kraji, keď je schopný zabezpečiť si vyšší príjem, ktorý by mu umožnil prispievať na výživu maloletých vo vyššej miere. Otec žije a pôsobí v rámci bratislavského kraja, v ktorom je priemerná mesačná hrubá mzda za obdobie prvého štvrtroku 2022 na úrovni 1.546 eur, čo je nad priemerom pre celé územie Slovenska. Záujmy maloletých detí a uplatnenie ich potrieb a pokrytie potrebných nákladov je nevyhnutné uprednostniť pred kariérou v konkrétnom odbore rodiča najmä, ak môže dosahovať vyššie príjmy. Vyslovila názor, že potenciál otca na zárobok je minimálne dvojnásobný oproti tomu ako deklaruje. Navyše otec je výlučným vlastníkom nehnuteľností rodinného domu s pozemkom v C. B. C., kde býva a hodnota, ktorého v danej lokalite presahuje čiastku 500.000 eur. Otec nemusí vynakladať

zo svojho príjmu dodatočné náklady na bývanie, keď má zabezpečené tieto potreby nad rámec svojich minimálnych potrieb. Ak by otec maloletých nedisponoval dostatkom finančných prostriedkov na pokrytie nákladov maloletých, vo výške výživného zohľadňujúcom reálne potreby tak ako boli vyčíslené matkou, je potrebné vziať do úvahy možnosť predaja nehnuteľnosti na účely pokrytia nákladov na maloletých. V konaní bolo preukázané, že otec má schopnosti a možnosti dosahovať príjem vyšší, z ktorého dokáže uspokojiť potreby maloletých v ňou navrhovanej vychádzajúcej z reálnych nákladov potrebných na uspokojenie potrieb maloletých a zachovaní ich životnej úrovne. Určenú výšku výživného považovala za neprimerane nízku, nezodpovedajúcu potrebám maloletých a schopnostiam a možnostiam otca. Namietala, že súd nevykonal navrhnuté dôkazy, keď poukazovala na hypotekárny úver, ktorý bol bankou poskytnutý otcovi. K úveru sa otec vyjadril na pojednávaní dňa 29.07.2022, pričom z dôvodu nedostatočného objasnenia okolností poskytnutia úveru zo strany otca, trvala na predložení kompletnej dokumentácie k uvedenému hypotekárnemu úveru, ktoré údaje by prispeli k zisteniu rozhodujúcich skutočností a by mohli preukázať reálne príjmy otca. Za nedôveryhodné považovala vyjadrenia otca k hypotekárnemu úveru, keď zavádzal súd ohľadom výšky jeho príjmu. Dala do pozornosti časovú nezrovnalosť, nakoľko otec uviedol účel použitia peňažných prostriedkov z úveru na inštaláciu kamier a bezpečnostného systému po vykradnutí domu, pričom ku krádeži došlo v roku 2019. Kamery boli nainštalované na dom po krádeži, avšak úver bol poskytnutý v roku 2020. Uviedla, že záujemca o úver je povinný banke preukázať schopnosť splácať ho v určenej výške a deklarovať svoj príjem. Podľa jej názoru, predmetná dokumentácia by bola spôsobilá reálne osvedčiť zárobkové pomery otca. Namietala, že súd sa nezaoberal výdavkami na maloleté deti, keď predložila komplexný rozpis, z ktorých odôvodnené potreby predstavujú minimálne sumu 750 eur mesačne na každé z detí bez zahrnutia výdavkov za školné. Určenú výšku výživného považovala za neprijateľnú, nezodpovedajúcu odôvodneným potrebám 11 a 6 ročného dieťaťa, predstavujúcu len 1/5 mesačných výdavkov na každé dieťa, čo je vzhľadom na schopnosti otca nedostatočné. Určené výživné nepokrýva odôvodnené potreby maloletých detí. Podľa jej názoru, súd nevyhodnotil reálne náklady na maloleté deti spôsobom vystihujúcim ich potreby. Súd nezohľadnil výdavky na maloletých, ktoré v konaní preukazovala, čím došlo k nesprávnej aplikácii ustanovenia § 75 ods.1 a § 62 ods. 2 Zákona o rodine. K výroku o styku namietala, že súd nezohľadnil pracovné podmienky otca v jeho zamestnaní, ktoré mu neumožňujú zabezpečiť plnohodnotnú starostlivosť o maloleté počas doby určenej súdom v rámci úpravy styku cez sviatky a prázdniny. Otec má počas kalendárneho roka nárok na dovolenku vo výmere 4 týždňov, čo nepostačuje na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté cez prázdniny a sviatky v rozsahu uvedenom v napadanom výroku rozsudku. V priebehu konania deklarovala pripravenosť a schopnosť pracovať z domu a zabezpečiť maloletým plnohodnotnú starostlivosť a túto jej spôsobilosť je potrebné zohľadniť z prospech maloletých detí. Poukázala na potrebu rešpektovať právo dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obom rodičom, právo na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s oboma rodičmi. Uviedla, že otec nemá vytvorené podmienky na zabezpečenie riadnej starostlivosti a nebude schopný sa počas prázdnin a sviatkov o deti riadne postarať. Namietala výrok o náhrade trov konania z dôvodu, že pri zohľadnení aplikovaného princípu, že pri rozvodoch sa náhrada trov konania nepriznáva, súd môže túto náhradu priznať, ak je to s ohľadom na okolnosti spravodlivé. V danom prípade na základe zisteného skutkového stavu je zrejmé, že rozvrat manželstva zapríčinil manžel, ktorý by mal znášať trovy konania manželky.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu manželky prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne považoval napadnutý rozsudok za vecne správny, dostatočne odôvodnený, vychádzajúci zo zisteného skutkového stavu a s jeho závermi sa stotožnil a navrhol ho potvrdiť. Zdôraznil, že matka má vyštudované dve vysoké školy, je skončená ekonómka, jej deklarovaný príjem nie je menej ako 1.000 eur a vykonáva post konateľa v E., J., J. K., J. a L. K., J., z ktorých nepoberá žiadnu odmenu. Matka mala oveľa vyšší príjem pred nástupom na materskú dovolenku, ktorý zodpovedá jej dosiahnutému vzdelaniu. Samotná matka na pojednávaní dňa 29.07.2022 priznala, že výber súkromných škôl pre deti prebiehal bez jeho vedomia, keď poukazoval na nemalé finančné prostriedky na tieto školy, nerešpektovala jeho rozhodnutie a obe deti na súkromné školy prihlásila. Matka priznala, že poplatky za súkromné školy platia jej rodičia, ktorí jej finančne vypomáhajú. Vyčíslené náklady na maloleté deti matkou považoval za neadekvátne ich veku a zdravotnému stavu. V tejto súvislosti poukázal na súdnu prax a rozhodnutie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 20CoP/138/2020. Mal za to, že okrem oprávnených výdavkov na maloleté deti je potrebné pri určovaní výživného zohľadniť tiež životnú úroveň rodičov aj vzhľadom na vzdelanie matky, potencialitu jej príjmov a deklarované finančné výdavky, ktoré sú vyššie ako u neho. Uviedol, že okrem nehnuteľnosti, v ktorej býva, inú nehnuteľnosť nevlastní, cena nehnuteľnosti na trhu nie je neobvyklá. Poukázal na to, že podania návrhu na rozvod manželstva do januára 2023 umožnil bývať matke v jeho dome. Nakoľko zistil,

že matka stavia rodinný dom o niekoľko ulíc ďalej od jeho domu, je zrejme, že bude mať rovnakú kvalitu bývania ako on a ich životná úroveň je rovnaká. Ak by predal dom, nekúpil by lacnejšiu nehnuteľnosť s porovnateľnou rozlohou a kvalitou bývania a za danej situácie na trhu s nehnuteľnosťami, nie je zákonný dôvod, aby tak urobil. Požiadavku matky na predloženie hypotekárnej zmluvy považoval za bezpredmetnú, nesúvisiacu s týmto konaním, ale s konaním o vyporiadanie BSM. Na pojednávaní dňa 29.07.2020 vysvetlil, že čerpal hypotekárny úver z dôvodu, aby na liste vlastníctva k nehnuteľnosti bola zapísaná plomba, pretože mal obavy, aby nebol do budúcnosti pripravený o dom. Postupoval tak z dôvodu opatrnosti, keďže mediátorom mu bola podstrčená dohoda o darovaní 1/2 domu matke, či vecné bremeno pre manželku, kým dcéry nedovŕšia 18 rokov. Úver spláca mesačne sumou 40 eur, a ak matka vo vyjadrení tvrdí, že klamal vo vzťahu k hypotekárnemu úveru, uvedené mala preukázať. Mal za to, že súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie zisťovaním jeho príjmov v Sociálnej poisťovni, keď nepodnikal ani nepodniká a príjem dosahuje primeraný svojmu vzdelaniu. Poukázal na pripojené ponuky z internetu obsahujúce výšku platu zubného technika. Tvrdenia matky o tom, že nemá vytvorené pracovné podmienky pre realizáciu styku s maloletými považoval za nepravdivé. Matka mu týmto postojom upiera právo na styk s deťmi a maloletým právo na oboch rodičov. Je zjavný matkin postoj nezaraďovať a nezapájať otca do výchovy detí a rozhodovať o nich sama, čo vyplýva aj z rozhodnutia o súkromných školách pre deti. Podľa existujúcej súdnej praxe nesúhlas jedného z rodičov s úpravou styku nie je prekážkou s rozšírenou úpravou styku ako je súdom uvedená v bode V. rozsudku. Nesúhlasil s námietkami matky k výroku o trovách konania, pretože rozvrat manželstva, ktorý mal spôsobiť manžel, nie je okolnosťou osobitného zreteľa na priznanie trov konania. Stotožnil sa s odôvodnením rozsudku v tejto časti.

5. Matka v podaní zo dňa 11.05.2023 prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne namietala, že dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie nebolo dostatočné, pretože súd rozhodol v priebehu jedného pojednávania bez toho, aby boli náležite preukázané skutočnosti podstatné pre rozhodnutie vo veci. Mala za to, že súd sa nezaoberal a nezisťoval, prečo otec odrazu deklaruje mimoriadne nízky príjem nezodpovedajúci jeho možnostiam, praxi a celkovej životnej úrovni. Podľa dostupnej inzercie sú zárobkové možnosti otca vo výške 1.000 eur základnej mzdy a vyššie a k tomu prináležia bonusy a odmeny. Otec deklaroval príjem vo výške 450 eur, prácu s vymeriavacím základom vo výške 977,78 eur, z čoho je zrejme, že má záujem vyhýbať sa plneniu vyživovacej povinnosti v primeranej výške a tomu zodpovedajúcej jeho možnostiam a schopnostiam. Namietala, že súd nevyhodnotil tvrdenia ohľadom príspevkov otca na maloleté deti vo výške 1.000 eur mesačne v čase spolužitia rodičov a nezaoberal sa celkovými majetkovými pomermi otca, ktorý je výlučným vlastníkom rodinného domu s pozemkom v hodnote prevyšujúcej sumu 600.000 eur. V priebehu konania otec uviedol, že po rozvoze manželstva sa mieni presťahovať do svojho rodinného domu a tento užívať, s čím sú spojené zvýšené náklady. Za pochybenie súdu považovala, že nevzal do úvahy naplnenie potreby bývania zo strany otca, ktoré je nadštandardné, spojené so splátkami úveru a nákladmi na bývanie, ktoré nemôže ísť na úkor potrieb maloletých. Vyslovila názor, že ak by otec nemal primerané zárobkové možnosti na zabezpečenie potrieb maloletých, mal by možnosť zmeniť zamestnanie, zvýšiť svoj príjem aj vedľajšou činnosťou, prípadne predat' nehnuteľnosť a z výťažku si zabezpečiť primerané bývanie pre seba a financovať potreby maloletých. Uviedla, že od pojednávania sa s maloletými z domu otca odsťahovala, dom o rozlohe 190m² užíva otec, ktorý vynakladá 40 eur na splátky úveru, 150 eur na prevádzku domu, 200 eur na vlastnú stravu, náklady na prevádzku motorového vozidla, mobilného telefónu a svojich voľnočasových aktivít. Namietala, že súd neskúmal a nebral do úvahy odôvodnenosť nákladov otca a ich primeranosť voči miere uspokojenia potrieb maloletých, neprihliadal na výkon jej osobnej starostlivosti o maloleté deti, o ktoré sa starala sama aj v čase zhoršenia ich zdravotného stavu (maloletá D. má zdravotné problémy v dôsledku opakovaných infekcií dýchacích ciest), pričom s osobnou starostlivosťou o maloleté súvisí aj potencialita jej zárobku. Skutočnosť že je konateľkou viacerých obchodných spoločností nevytvára o jej príjme. Práca účtovníka v spoločnosti jej umožňuje vykonávať prácu z domu, prípadne v čase ochorenia detí túto nevykonávať. Od výkonu práce závisí aj príjem, teda starostlivosť o maloleté deti ju limituje. Síce ukončila teologickú fakultu, avšak profesionálne uplatnenie a zárobkové možnosti v tejto sfére sú veľmi ohraničené. Za účelové považovala poukazovanie na jej dvojnásobné vysokoškolské vzdelanie. Nesúhlasila s interpretáciou vykonaných dôkazov týkajúcich sa výdavkov na maloleté, pretože obe majú zdravotné komplikácie, s čím súvisia zvýšené náklady na stravu aj kozmetiku. Priemerné náklady na maloleté deti vyčíslila v nižšej ako reálnej miere a nezapočítala do nich náklady na mimoškolské a voľnočasové aktivity, šport, kultúru, darčeky, knihy, školské potreby, ktoré je nutné vynakladať. Priemerné mesačné náklady na dieťa vo veku staršej dcéry sa pohybujú okolo 600 až 700 eur, za domácu stravu a stravu v škole, ošatenie, obuv, lieky, kozmetiku a drogeriu, poplatky

u lekárov, školské potreby a poplatky, vianočné aktivity, dary, knihy, športové potreby, jednorazové výdavky na počítač, školské výlety, tábory, vzdelávacie kurzy. Táto čiastka s ohľadom na mimoriadny nárast cien je bežná u sociálne priemerne situovaných rodín, a do nákladov nie je možné počítať výlučne platby za stravu, ošatenie a lieky. V prípade mladšej dcéry môže byť táto suma o niečo vyššia, avšak vzhľadom na jej rýchly rastie, je nutná častejšia výmena ošatenia a obuvi. Otec by sa mal podieľať na nákladoch maloletých v 1. Nadštandardné výdavky v podobe úhrad školného hradí jej matka, pričom ide o dobrovoľnú nenárokovateľnú pomoc, čo nemôže byť dôvodom pre zníženie miery zodpovednosti otca pri plnení jeho vyživovacej povinnosti v primeranej miere. Školné nepredstavuje finančný obnos, z ktorého by mala možnosť platiť potreby detí. Táto nezištná pomoc rodiny matky nebola pozitívne ohodnotená a vyzdvihnutá, ale použitá v negatívnom zmysle. Pri určenej výške výživného a zohľadnení jej miery osobnej starostlivosti o maloleté deti je zrejmé, že výživné by malo predstavovať na staršiu dcéru 350 eur a mladšiu 250 eur. Ak sa vyjadrila, že výšku výživného ponecháva na úvahu súdu, mala za to, že súd bude prihliadať na záujem detí. Uviedla, že od apríla 2020 otec neprispieval na potreby maloletých, preto nepovažuje za správne, že súd sa nevysporiadal ani s otázkou zročného výživného minimálne v období, kedy otec neprispieval na ich výživu. Súd nezohľadnil, že rodičia sa zúčastnili mediácie u M. N., kde došlo k predbežnej dohode o výživnom vo výške 500 eur spolu na obe deti, dohoda bola pripravená, avšak otec bez relevantného dôvodu zmenil názor.

6. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky považoval tvrdenia matky za účelové, keď jej odmietavý postoj rozšíriť styk otca s deťmi je uvedený aj na zvukovej nahrávke z pojednávania. Predložený inzerát o ponúkanom plate zubného technika, podľa jeho názoru, postráda popis pracovnej pozície, požadované nároky, stupeň seniority, pričom podľa webovej stránky priemerné platy v slovenskom hospodárstve pri zubnom technikovi s odkazom na pripojený výňatok z webových stránok sa pohybujú v rozmedzí 700 až 1.673 eur brutto. Mal za to, že ním deklarováný príjem vo výške 977 eur je adekvátny. Zdôraznil, že je riadne zamestnaný, nepodniká na rozdiel od matky, ktorá je konateľkou v obchodných spoločnostiach a nepoberá žiadnu odmenu, pričom pracuje v účtovnej spoločnosti jej matky. Dal do pozornosti, že matka na pojednávaní pred súdom prvej inštancie aj v odvolaní poukazovala na priemerné platy v Bratislavskom kraji vo výške 1.500 eur a aktuálne uvádza inzerát, ktorý je nedôveryhodný. Tvrdenia matky ohľadom možnosti predať rodinný dom, ktorý nadobudol darom od svojich rodičov pred manželstvom a ktorý mu slúži na bývanie, pričom sa nejedná o luxusný rodinný dom, nasvedčuje jej snahe vykresliť ho v negatívnom svetle. Nie je zaťažovaný hypotekárnym úverom, ale spotrebným úverom vo výške 10.000 eur a nie je mu zrejmé, v čom mal súd pochybiť, keď vyhodnocoval jeho náklady, pričom do rozvodu manželstva žil mimo vlastného domu, platil náklady na dom a robil občasné nákupy a podľa svojich možností prispieval maloletým. Nemožno od neho očakávať, aby sa neúmerne zadlžil. Zdôraznil, že matka prihlásila maloleté deti na súkromné školy bez jeho súhlasu, pričom mohli mať kvalitné vzdelávanie aj na štátnej škole a poplatok za školné hradí od začiatku stará matka maloletých. Matkou deklarované náklady na odôvodnené potreby maloletých detí považoval za nadhodnotené a nezodpovedajúce realite. V konaní nebolo preukázané, že deti majú zdravotné problémy ani osobitné potreby. Deti sú dostatočne samostatné, nevyžadujú až takú mieru osobnej starostlivosti ako deklaruje matka. Príjem matky považoval za podhodnotený. K požiadavke matky o úhradu zročného výživného uviedol, že konanie o rozvod manželstva a úpravu výživného po rozvode je samostatným konaním. Nie je mu zrejmé, aký návrh za zročné výživné za rok 2020 si matka uplatňuje a prečo ho neuplatnila v danom čase osobitným podaním. Neporozumel ani argumentu matky o potrebe zohľadniť dohodu u mediátorky M. N., ktorá nebola podpísaná a neodzrkadľovala vôľu účastníkov konania. V roku 2020 hradil náklady na bývanie matke aj obom deťom, sám býval u priateľky, aby deti nevystavoval zbytočnému psychickému zaťaženiu, robil im nákupy potravín. Vo vzťahu k vyčísleným nákladom na maloleté deti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 20Cop/138/2020 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Pezinok sp. zn. 12P/20/2019, v ktorom odvolací súd ustálil výšku oprávnených nákladov na 8 ročné dieťa v sume 290 eur. Poukázal na to, že žiadal o širšiu mieru osobnej starostlivosti o maloleté deti, čomu sa nebráni, avšak matka ho neinformuje o maloletých, dodržiava striktné súdne rozhodnutie, neumožňuje mu brávať si deti častejšie, pričom v konaní preukázal, že je schopný sa postarať o deti a nikdy sa tomu nebránil.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch potvrdiť ako vecne správny a súladný so záujmom maloletých detí.

8. V podaní dňa 02.05.2023 sa otec prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne stotožnil s vyjadrením kolízneho opatrovníka. V ostatnom zotrval na svojich tvrdeniach.

9. Podaní zo dňa 29.11.2023 matka žiadala, aby odvolací súd preveril a prehodnotil zárobkové možnosti otca, jeho majetkové pomery, mieru jeho osobnej starostlivosti o maloleté deti a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo na základe vykonaných dôkazov rozhodol v záujme maloletých detí a určil výživné primerané, adekvátne ich veku a potrebám a zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca. Mala za to, že otec v záujme preukázania svojich tvrdení popiera schopnosť dosahovania príjmov, ktorý je v jeho obore vyšší. Ak by nepoznala životnú úroveň otca, bolo by možné polemizovať, či je v jeho schopnostiach dosiahnuť porovnateľný príjem ako má ona. Tvrdenia otca vo vzťahu k jeho zárobkovým možnostiam považovala za zavádzajúce a účelové. Zdôraznila, že k zníženiu jej príjmu došlo po nástupe na materskú dovolenku, kedy takmer 9 rokov osobne zabezpečovala starostlivosť o maloleté deti, čo tvorilo jej hlavnú činnosť a odrazilo sa to vo výške dosahovaných príjmov. Pokiaľ ide o ukončenie jej vysokoškolského štúdia na teologickej fakulte, mala by možnosť učiť na strednej škole a byť ohodnotená štandardným tabuľkovým platom pre pracovníkov školstva, ktorý príjem by bol nižší ako dosahuje aktuálne. Funkciu konateľa spoločnosti jej matky vykonáva svojej matke recipročne. Uviedla, že bývala v nehnuteľnosti otca, po jeho odsťahovaní na základe jeho nátlaku musela platiť od septembra 2022 nájom vo výške 400 eur, od januára 2023 vo výške 700 eur. Otec ju donútil podpísať dokument, v zmysle ktorého, ak by s deťmi neodišla z domu do 01.04.2023, žiadal by od nej mesačne čiastku 5.000 eur. Išlo o ich spoločnú domácnosť, kde žili ako manželia a potrebovala si zariadiť záležitosti po rozvode, pričom otec vystupoval hrubo a nátlakovo. Od podania návrhu na súd otec prestal prispievať na potreby detí, avšak dovtedy jej odovzdával mesačne 1.000 eur. Aktuálne žije s deťmi u svojej sestry v rodinnom dome, v blízkosti bydliska otca, aby s ním boli deti v kontakte podľa potreby. Napriek správaniu otca, koná v záujme maloletých. Bývanie otca v rodinnom dome vrátane jeho prevádzky a údržby považovala za neehospodárne a nadštandardné bývanie. Poprela, že by otec nesúhlasil so zápisom maloletých na súkromnú školu, pretože bez jeho podpisu prihlášky, by nebolo možné maloleté prijať do danej školy. Otec namietal výšku školného, avšak nevysslovil nesúhlas, aby deti školu navštevovali. Za absurdné považovala tvrdenie, v zmysle ktorého by sa mal údajne otec zadĺžiť na to, aby hradil školné. Poukázala na to, že poplatok za stravu v škole a školské poplatky sa platia v každej škole. Obe deti navštevujú štátnu školu IB program v anglickom jazyku a otec svojim podpisom vyjadril súhlas s prihlásením a štúdiom oboch dcér, avšak na školnom, ktoré predstavuje pre maloletú D. sumu 310 eur a pre G. sumu 330 eur ročne sa nepodieľa, ani neplatí žiadne školské aktivity, pomôcky, stravu v škole, školu v prírode, krúžky a podobne. Deti môžu na tejto kvalitnej škole získať možnosti štúdia a uplatnenia do budúcnosti. K rozhodnutiam súdov, na ktoré otec poukazuje uviedla, že citáciu rozhodnutia považuje za vytrhnutú z kontextu a za nevhodnú v celom rozsahu. Z citovanej časti nie sú zrejmé okolnosti danej veci, pričom pri ustálení výšky výživného sa prihliada na potreby konkrétneho dieťaťa a väčšina z týchto potrieb je individuálna. Podľa názoru matky, nie je možné paušálne určiť a stotožniť sa s tým, že všetky deti majú výšku oprávnených nákladov rovnakú. Poukázala na to, že rozhodnutie je z roku 2020, pričom za uplynulé obdobie sa výška bežných nákladov podstatne zmenila. Uviedla, že od vydania rozsudku sa náklady na deti zvýšili, vzrástli ceny potravín, ošatenia, obuvi, služieb. Otec maloletých detí neprispieva na ich výživu primeranou mierou, odmietol sa podieľať na mimoriadnych nákladoch (napr. ortodoncia – strojček) a nepodieľal sa ani na nákladoch na zdravotné ošetrovanie u pediatra (ročný paušál), ortopéda, imunoalergológa, rehabilitáciách, kde maloleté sprevádzala výlučne ona a hradila ich náklady. Otec sa dlhodobo o maloleté nezaujíma, po odchode zo spoločnej domácnosti za nimi chodieval dvakrát týždenne na pár hodín a cez víkendy, avšak nikdy nepriniesol žiadne potraviny, ovocie, hygienické potreby, nestaral sa o deti, nevaril. Starostlivosť o maloleté suplovali rodičia otca, ktorí matke osobne aj finančne pomáhali nákupom potravín a nevyhnutných vecí. Poprela, že by otec platil náklady za dom, na ktorých sa začal podieľať až v roku 2021, alebo iné náklady na deti. Nákupy, o ktorých sa zmieňoval sa týkali potravín, ktoré počas jeho prítomnosti v domácnosti pri návštevách maloletých spotreboval. Uviedla, že otec sa s maloletými stretával v rôznom režime. Čas styku s G. je obmedzený, pretože má štyrikrát do týždňa tréningy basketbalu, na ktoré ju otec odvezie a vyzdvihne ju ona. Mladšiu D. otec vyzdvihuje zo školy v pondelok a vo štvrtok a idú domov, k otcovi chodíva aj cez víkend. Počas letných prázdnin v roku 2022 otec zobral maloletú G. otec na dovolenku, D. ochorela a zostala s ňou. V roku 2023 deti trávili u otca týždeň v júli, v auguste boli u neho len na víkendy. Všetky náklady za tábory a campy im platila ona. Považovala za otáznive, prečo otec, ktorý sa odvoláva na jeho záujem starať sa o maloleté, nevyužíva určené termíny styku s nimi. Vyjadrenia otca preto považovala za účelové. V časti výroku o styku zotrvala na svojich vyjadreniach a navrhla, aby súd upravil styku otca s maloletými v zmysle jej návrhu. Nesúhlasila s vyjadrením kolízneho opatrovníka, ktorý navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. V ostatnom zotrvala na svojich vyjadreniach.

10. Odvolací súd preskúmal vec v napadnutej časti, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 219 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP), s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie matky je čiastočne dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom výroku V. (o styku) potvrdiť a vo výroku IV. (o výživnom) zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. V odvolacom konaní ide o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom G. a D. na čas po rozvoze, preto sú účastníci označovaní ako otec a matka.

12. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

13. Súd prvej inštancie vo veci v časti úpravy styku otca s maloletými deťmi vykonal potrebné dokazovanie, vec správne právne posúdil a vyvodil z nej aj správny právny záver. V odvolaní neboli uvedené žiadne skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o styku. Odvolací súd sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie v tejto časti a jeho dôvodmi a poukazuje na ne.

14. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaniach starostlivosti o maloleté deti je prvoradý záujem maloletých detí a nie predstavy a pocity rodičov. V danej prejednávanej veci je nesporné, že rodičia sa zhodli na úprave styku otca s maloletými deťmi počas bežného školského roka, ktorú zhodu súd prvej inštancie akceptoval a premietol ju do svojho rozhodnutia. Námietky matky uvedené v odvolaní sa týkali rozsahu styku počas sviatkov a školských prázdnin. Odvolací súd neprihliadal na argumenty matky, že otec nemá vytvorené podmienky pre realizáciu styku s maloletými cez sviatky a prázdniny z dôvodu výkonu práce (štyri týždne dovolenky) vyhodnotiac ich ako nedôvodné. V prvom rade je potrebné prihliadať na práva maloletých detí a rodiča, ktorý nevykonáva osobnú starostlivosť o deti, na ich spoločný styk, trávenie času a budovanie vzťahu a rodinných väzieb. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že otec odvolaním rozsudok súdu prvej inštancie ani nenapadol, z čoho možno vyvodiť záver, že s rozhodnutím súdu súhlasil a nemá voči nemu výhrady, teda svoje záležitosti si dokáže zariadiť tak, aby sa styk s maloletými realizoval. Skutočnosť, že matka je flexibilná, pokiaľ ide o rozsah výkonu práce, nemôže mať vplyv na obmedzenie styku otca s maloletými deťmi za situácie, kedy bolo v konaní preukázané a matka ani nespochybňovala vytvorený vzťah maloletých detí k otcovi. Pokiaľ matka súhlasila so stykom otca s maloletými počas bežného roka na celý víkend, je zjavné, že otec sa dokáže o maloleté postarať, pričom ani žiadne iné výhrady voči starostlivosti otca o maloleté počas styku matka neuviedla. Odvolací súd súhlasí so záverom, že rozsah úpravy styku otca s maloletými počas školských prázdnin a sviatkov je potrebné zachovať rovnocenne tak, aby si každý z rodičov mal možnosť vytvoriť s nimi dovolenkový program. K takémuto programu samozrejme možno zaradiť aj pobyt maloletých detí s otcom u starých rodičov. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, pokiaľ ide o určený rozsah styku otca s maloletými počas prázdnin a sviatkov, ktorý vzhľadom na vek detí, prázdninový režim, dovolenkové obdobie, právo maloletých a otca na ich spoločné stretnutia, považoval za primeraný. Otec je povinný zariadiť si svoje záležitosti tak, aby sa styk otca s deťmi realizoval, a aby nedošlo k narušeniu citovej väzby medzi nimi. Odvolací súd zdôrazňuje, že dané rozhodnutie zohľadňuje prvoradý záujem maloletých dieťaťa, pričom v konaní neboli preukázané žiadne dôvody, ktoré by vylučovali úpravu styku otca s maloletými v rozsahu určenom súdom prvej inštancie.

15. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, ktorou rozhodol o úprave a rozsahu styku otca s maloletými deťmi ako správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

16. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

18. Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

19. Odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 36 CMP, podľa ktorého súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Jednou z typických zásad pre sporové konanie je zásada ne ultra petitem, teda „nie nad rámec petitu“. Je ňou vyjadrená záväznosť návrhu na začatie konania pre súd, ktorý nemôže prisúdiť viac, ako sa žalobca domáha v petite (žalobnej žiadosti). Táto zásada neplatí v mimosporových konaniach (medzi ktoré patrí aj táto prejednávacia vec), kde súd zásadne nie je viazaný návrhmi účastníkov.

20. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

21. Podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

22. Podľa § 393 ods. 2 CSP v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonali a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ustanovenie § 387 ods. 2, 3 tým nie sú dotknuté. V odôvodnení rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov akým bolo rozhodnutie prijaté.

23. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonali, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonali ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

24. Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý účastníkovi konania odníma tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu, ktorá je z hľadiska § 389 ods. 1 písm. b/ CSP významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Vady zakladajúce zmatečnosť súdneho konania, ktoré zaviniť súd svojim procesným postupom v rozpore so zákonom, spravidla vždy účastníkovi konania odnímajú možnosť konať pred súdom, pretože mu bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré Civilný sporový poriadok priznáva na účelne uplatnenie alebo bránenie práva proti druhému účastníkovi.

25. Ochrana princípov spravodlivého procesu na zákonnej úrovni prislúcha všeobecným súdom. Porušenie práva na spravodlivý proces sa môže prejavovať v ktoromkoľvek štádiu konania na súde prvej inštancie. Porušením práva na spravodlivý súdny proces sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníkov konania, ktoré im poskytujú procesnoprávne predpisy. O procesnú vadu v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Obsah práva na spravodlivý proces (right to fair trial) je pomerne široký a medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vypořádanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia.

26. Úlohou odvolacieho súdu je posúdiť závažnosť každého porušenia, pritom môže dospieť k riešeniu, že niektoré menej závažné pochybenia môže napraviť svojim postupom. Ak napríklad súd prvej inštancie

neumožnil sporovej strane vyjadriť sa k dôkazu alebo k písomnému podaniu protistrany, môže byť toto pochybenie v odvolacom konaní napravené. Dôvodom na zrušenie rozhodnutia je preto taký zásah do práva na spravodlivý proces, ktorý vzhľadom na jeho povahu alebo intenzitu nie je možné v odvolacom konaní napraviť a ktorý zásah odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé.

27. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako aj právnej otázky rozhodnutia a to z hľadiska zákonnej požiadavky na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutočný stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

28. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie v nedostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie k tomu, aby mohol vo veci v časti výživného rozhodnúť a odôvodnenie rozhodnutia nespĺňa kritériá uvedené v ust. § 202 ods. 2 CSP.

29. Pokiaľ ide o námietky matky, ktorými namietala, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutočný stav veci, odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 36 CMP, podľa ktorého súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Z obsahu spisu je zrejmé, že súd prvej inštancie nepostupoval v súlade s citovaným zákonným ustanovením a ust. § 62 a nasl. Zákona o rodine, keď vo veci nevykonal náležité dokazovanie smerujúce k zisťovaniu nákladov na zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletého, keď matka vyčíslené náklady na zdravotnú starostlivosť, poplatky za školné a mimoškolské aktivity maloletých v školskom roku 2021/2022 a náklady na bývanie, riadne nepreukázala. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výživnom na maloleté deti vychádzal z nedostatočne zisteného skutočného stavu a pri vykonaní dokazovania nedodrжал ani postup podľa ustanovenia § 36 CMP.

30. Odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom a obsahom napadnutého rozsudku v časti o výživnom na maloleté deti uzavrel, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v tejto napadnutej časti dostatočne neodôvodnil, čím sa stalo nepreskúmateľným. V posudzovanom prípade zo stručného odôvodnenia vzťahujúceho sa k výroku o vyživovacej povinnosti otca nie je možné ustáliť, či súd prvej inštancie na zákonné kritériá ust. § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine prihliadal, akým spôsobom ich vyhodnotil, z ktorých konkrétnych dôkazov a preukázaných skutočností v otázke určenia výživného vychádzal, či a s akým výsledkom sa vôbec zaoberal relevantnými otázkami nastolenými vo vzťahu k určeniu výšky výživného na maloleté dieťa, a to vo vzťahu k pomerom na strane oboch rodičov, otázke výšky ich životnej úrovne a k rozsahu odôvodnených potrieb maloletých detí prezentovaných matkou. Z obsahu súdneho rozhodnutia nie je zrejmé akú výšku nákladov na odôvodnené potreby maloletých mal súd prvej inštancie preukázanú, keďže odôvodnenie rozsudku vzťahujúce sa k výroku o výživnom je vo veľkej časti všeobecné a stručné a spočíva najmä v konštatácii vyjadrení oboch rodičov a všeobecného záveru, že výška určeného výživného je primeraná veku a potrebám maloletých detí a zohľadňuje aj vyjadrenie otca a jeho ochotu platiť výživné vo výške 170 eur a 150 eur na každé z maloletých a v prípade otca navýšenie výživného nebude neadekvátne ani likvidačné pre otca. Súd prvej inštancie konštatoval, že poplatky za školné tvoriace nezanedbateľnú časť výživného dobrovoľne uhradza stará matka maloletých detí zo strany matky a po zohľadnení potenciálnych zárobkových možností otca, potenciálu matky (absolventka 2 vysokých škôl, súčasne v pozícii konateľky viacerých obchodných spoločností), ako aj rozsahu určeného styku uzavrel, že maloleté deti vo veku 11 a 8 rokov majú odôvodnené výdavky, spojené s ich zdravotným stavom, školskou dochádzkou, ktoré si vyžadujú určenie výživného vo výške 200 a 150 eur, ktorú výšku vyhodnotil ako náležitú, pretože potreby detí aj v súvislosti so školskou dochádzkou a ich vývinom sa zvyšujú. Neprihliadal na argumenty otca o nadsadených sumách za špeciálne šampóny, sprchovacie gély, či výdavky na stravu a oblečenie detí z dôvodu, že takéto „nadštandardné“ výdavky nemal preukázané. Uviedol, že matka deťom dopraje, keď jej finančne pomáhajú aj rodičia, avšak takéto životná úroveň nezohľadňuje majetkové a zárobkové pomery rodičov.

31. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa, ktoré musí vystihovať jeho reálne potreby ku dňu vyhlásenia rozsudku (ustanovenie § 215 ods. 1 CSP). Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých

pravidelných aj nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná, pričom náklady na maloleté dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie jeho potrieb, t.j. bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky, preprava dieťaťa, poplatky za záujmovú činnosť. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť rodičov len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. Po stanovení konkrétnej výšky priemerných mesačných nákladov na dieťa môže súd pristúpiť k druhému kroku, ktorým je určenie miery, ktorou sa na stanovených mesačných nákladoch bude podieľať každý z rodičov. Toto určenie závisí od viacerých kritérií, t.j. zárobkových schopností a možností rodičov, ich majetkových pomerov, životnej úrovne, počtu ich iných vyživovacích povinností, plnenia si vyživovacej povinnosti osobnou starostlivosťou o dieťa a zabezpečením domácnosti, ktorej je členom, plnenia aj iným spôsobom, t.j. vecnou formou. Z uvedeného je zrejmé, že určenie výšky výživného je individuálne v každom jednom prípade. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti povinného rodiča nemôže rezignovať na dôsledné ustálenie rozsahu odôvodnených potrieb dieťaťa, od ktorého sa odvíja jeho následné posudzovanie vo vzťahu k príjmom, pomerom a schopnostiam a možnostiam rodičov. Pokiaľ sa v posudzovanej veci v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie týmito podstatnými skutočnosťami nezaoberal, nevyhodnocoval ich a rozhodnutie odôvodnil len stručnou všeobecnou konštatáciou, ním prijaté rozhodnutie týkajúce sa vyživovacej povinnosti otca voči maloletému dieťaťu je nedostatočné, nezrozumiteľné a nepreskúmateľné.

32. Z obsahu napadnutého rozsudku nevyplýva, akou sumou ustálil súd prvej inštancie náklady na odôvodnené potreby maloletých detí. Rovnako z neho nie je zrejmé, akým spôsobom sa vysporiadal s dochádzkou maloletých detí do súkromných školských zariadení, výberom školy pre maloleté deti (ktorú navštevujú bez súhlasu alebo so súhlasom otca), keď len konštatoval, že poplatky za školné hradí stará matka zo strany matky. V tejto súvislosti je potrebné vychádzať z potvrdenia C. J. E. J. z 18.06.2021, podľa ktorého v školskom roku 2020/2021 v súhrne predstavovali poplatky v školskom zariadení pre maloletú D. sumu 846 eur a pre maloletú G. sumu 1.012 eur a tieto pozostávali z platieb za školné, stravu v škole, hodiny klavíra a keramiky pre obe maloleté deti. Z rozhodnutia však nie je zrejmé, ktoré platby realizované starou matkou zahrnul do jej úhrad, prípadne akým spôsobom posúdil poplatky za stravu v škole a mimoškolské aktivity maloletých. Zároveň treba uviesť, že predmetný náklad sa vzťahuje ku školskému roku 2020/2021 a ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie nebol pre nový školský rok 2021/2022 aktualizovaný. Pokiaľ ide o náklady na zdravotnú starostlivosť a zabezpečenie liekov pre maloleté deti nie je zrejmé akou sumou ustálil tieto náklady, keď s poukazom na lekárske správy o zdravotnom stave maloletých detí je zjavné, v ktorých odborných ambulanciách sú sledované a odporúčania k užívaniu liekov a výživových doplnkov, používaniu ortopedickej obuvi a absolvovaniu rehabilitácií z dôvodu chybného držania tela. Súd prvej inštancie sa nezaoberal ani vyjadrením matky v súvislosti s platbou za zubný strojek pre maloletú G., pričom ide o vyššiu položku, na ktorú otec, podľa udania matky, odmietol prispieť. Hoci náklady na zubný aparát neboli matkou doložené, tieto je potrebné preukázať, pretože ide o odôvodnený výdavok na maloleté dieťa, ktorý je treba pri rozhodovaní zohľadniť. Vo vzťahu k rodičom súd v konaní nemal preukázanú výšku ich nákladov na bývanie, ktorej časť je odôvodneným nákladom maloletých detí. Pokiaľ matka spochybňuje príjem otca, je namieste, aby otec doložil aj zmluvu o úvere, prípadne poskytnutej pôžičke, prehľad splátok a žiadosť o poskytnutie úveru, resp. pôžičky, ktorá obsahuje údaj o výške príjmu otca. Povinnosťou súdu prvej inštancie je postupovať podľa § 36 CMP a zistiť skutočný stav veci nielen vo vzťahu k nákladom na potreby maloletých detí, ale aj k príjmom a pomerom rodičov a vyhodnotiť aj potencialitu príjmu.

33. Je potrebné zdôrazniť, že podľa ust. § 220 ods. 2 CSP z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby jeho závery, ku ktorým na základe zhodnotenia skutkového stavu veci dospel boli prijateľné, racionálne a v neposlednom rade aj spravodlivé a najmä presvedčivé. Súd musí dať odpoveď na všetky relevantné otázky nastolené účastníkmi konania, ktoré majú podľa jeho názoru pre vec podstatný význam, a ktoré prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o výživnom nespĺňa vyššie uvedené kritéria pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP a udáva, že neodôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia a teda uvedeným postupom súd prvej inštancie znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere,

že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorého jednotlivým čiastkovým právom je aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

34. Vzhľadom na uvedené nedostatky v rozhodnutí súdu prvej inštancie odvolací súd odvolaniu matky voči výroku o výživnom vyhovel a rozsudok v tejto napadnutej časti zrušil. Úlohou súdu prvej inštancie bude doplniť dokazovanie vo vzťahu k nákladom na zdravotnú starostlivosť maloletých doložením dokladov o absolvovaní rehabilitácií G. a poplatku za ne, dokladov o nákupe ortopedickej obuvi pre G. v zmysle odporúčaní lekárky, doložením potvrdenia o poplatkoch za návštevu školského zariadenia za šk. rok 2021/2022 (v prípade potreby aj za nasledujúce roky), dokladov o nákladoch na bývanie za jeden mesiac v roku 2022 (z ktorých podiel pripadá aj na maloleté dieťa), a aktualizovať náklady na maloleté deti, príjmy rodičov (t.j. zabezpečením kompletného prehľadu príjmu vrátane vyplatených odmien s uvedením výšky netto príjmu za jednotlivé mesiace ku dňu vyhlásenia rozsudku) a ich majetkové pomery. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v rozhodnutí uviesť právne posúdenie veci (ktoré v napadnutom rozsahu absentuje), t.j. na základe akých hmotnoprávnych ustanovení vo veci rozhodol a uviesť dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil, teda rozhodnutie riadne odôvodniť v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, tzn. v ňom uviesť stručný a jasný výklad o tom, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov (vyhodnotiť a ustáliť mesačné výdavky na odôvodnené potreby maloletých detí s ohľadom na výkon osobnej starostlivosti matky o maloletých, posúdiť príjmy, pomery, výdavky, majetkové pomery rodičov a potencialitu ich príjmov).

35. Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o výživnom a závislom výroku o trovách konania a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom bude potrebné, aby súd prvej inštancie vo veci doplnil dokazovanie v naznačenom smere, opätovne rozhodol a svoje rozhodnutie zdôvodnil riadne v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP so zameraním sa na určenie výživného na maloleté deti. Nedostatočné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť v tejto časti, pričom ide o pochybenie, ktoré nie je možné napraviť v odvolacom konaní. Navyiac, v danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutočný stav veci, čím vznikla potreba aj doplnenia dokazovania súdom prvej inštancie.

36. O trovách konania (celého) rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

37. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).